3.ª JARO N.º 42 MONATA ESPERANTO-GAZETO NOVEMBRO 1938

PoPola Fronto

INFORMA BULTENO INTERNACIA PRI HISPANA LUKTO KONTRAŬ LA FAŜISMO

ELDONO DE GRUPO LABORISTA ESPERANTISTA
REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO: STRATO MAR, NUM. 25 VALENCIA (Hispanio)

EKSTER NIA VOLO, NENION!

Tro facile falis en eraron tiuj, kiuj supozis, ke pro kunveno en Parizo de kelkaj histrionoj, oni povus baki fuŝan solvon al la hispana konflikto, ekster la volo aŭ la konvinko de la hispanoj. Laŭ plej diversaj manieroj, la legitima Registaro solene deklaris, ke la paco venos rapide tuĵ post foriro de la invadintaj soldatoj, kiujn, po dekmiloj, Italio k Germanio liveris al la ĉefperfidulo Franko. Nur tiam, ne pli frue! Ĉiu ajn alia propono, sen atento al tia principo, ne estas solvo sed plia komplikaĵo. La pedantaj —aŭ perfidemaj—ĉefministroj de Britio k Francio povas ja ie kunveni por prilabori la pilolon de nia kapitulaco; sed certe ili neniam povos trudi sian kontrabandon al la hispana Respubliko, kiu gardostaras kun armeo el kvincent mil kuraĝaj viroj k veteranaj soldatoj. Krom tio, oportunas forviŝi ŝablonan famon, ankoraŭ nun gvidanta ĉe multege da kapoj: La potenco de la nunaj regantoj de Britio k Francio neniel estas senlima; tial estas tre absurde dedukti, ke ili kapablas fari k malfari ŝanĝojn, laŭ propra kaprico, en la kripla fizionomio de Eŭropo. Ne, tute ne! La komploto de München sukcesis pro efiko de la surprizo aŭ pro la krima konsentemo de pluraj falsaj reprezentantoj de la demokratio; sed en Hispanio, la tikla «detaleto» de tiuj kvincent mil bajonetoj estas atentinda obstaklo por la faŝista galopado. Plie, la sekvoj de la komploto ne statas plene kontentige, ĉar post la «pacifista» ebriego furiozis la antisemita diboĉo, kun akra impreso en la publika tutmonda opinio. Tial, nun la politika pozicio de Daladier k Chamberlain estas sufiĉe pli malfacila ol antaŭe. En Parizo, pli ol la sorto de Hispanio, suferis la kariero de du altrangaj aventuristoj. Efektive, nun, ili ambaŭ, perdinte la reputacion, celas nur savi sian haŭton. Kaptitaj en la maŝoj de privataj egoismoj; submetitaj al la interesoj de bankieraj rondoj; komanditaj de senskrupulaj mastroj de la granda industrio, ili komencas jam senti angorojn ĉe la spirado. Definitiva—nek provizora!—savo de la eŭropa krizo ne aperas, malgraŭ fortaj klopodoj de ĉiuj sorĉistoj de l' superkapitalismo. En Parizo do kunvenis du pereontaj figuroj; k ne ŝajnas fremda, al tia fatala pereo, nia brava rezistado. Estu tiu aserto, utila konsidero por tiuj, kiuj salutis la ĵusan rendevuon per tro gajaj esperoj aŭ tro alarmaj pensoj: Almenaŭ ni, tute trankvile k normale —batalante! – observadis la maldelikatajn diplomatajn manovrojn, ĉar la efemeraj politikaj magnatoj, ĵus kunvenintaj en la belega liberala ĉefurbo de la lando de la gilotino, certe jam konsciis pri sia nekapableco—kial ne nomi ĝin: senpoveco?—apliki gravajn decidojn, koncerne la hispanan popolon, sen atento al la deziroj de tiu sama hispana popolo mem...

Ekster nia volo—forpeli la invadintojn, flegi la justecon, restarigi la nacian harmonion k rekonstruadi la landon, laŭ sistemo libere elektota per ĝenerala referendumo – ni akceptas nenion! Kaj farante tiel arogan manifeston ni fieras, kiel hispanoj, ke ĝuste nia lando, nia modesta honesta Respubliko—nek plorema nek fanfaronema!—estas unika bastiono, ĝis hodiaŭ, kiu samtempe repuŝas stoike la soldatojn de Hitler-Mussolini k rifuzas sencerenonie la friponajn projektojn de Daladier-Chamberlain.

REVUO

Mankas papero, k tamen abundas recenzindaj aferoj, noblaj k abomenaj, en la teko de niaj kritikoj. Iomete senorde, ni prezentas kelkajn el ili, laŭ improvizita revuo, por ĉi tiu fenestro de la unua paĝo. Jen do la nova prezentado:

En la kadro de Novembro pompas la nomo de Madrido, aroganta ĉefurbo de la tutmonda antifaŝismo, nevenkebla citadelo, kiu laŭlonge de du jaroj – peza ĉeno el sepcent tridek tagoj! – defendas sin kontraŭ sovaĝaj hordoj, kiuj jam forgesis la facilajn revojn pri ĝia rapida posedo. Madrido ankoraŭ estas Madrido! Bomboj k obusoj desegnas sur ĉielo girlandojn por ĝia gloro, disdonebla nur inter tiuj, kiuj gajnis tian honoron per la kara prezo de sia vivo: Unuaj internaciuloj, anonimaj popolfrontanoj, sindonemaj milicanoj, sub rigora patra komando de Durruti, la severa anarkisto...

En kontrasto kun la tre helaj lumoj de Hispanio, flagras fumaj flamoj en la bruna Germanio, pro brulantaj sinagogoj. Barbara spektaklo: drastaj torĉoj funebre iluminante la revenon de nova-malnova mezepoko: Aŭtodafeoj al libroj, ekzekutado per hakilo, amasa forbuĉado al judoj, doloro en furoro, teroro, angoro... La klera Germanio, de filozofoj k inventistoj, transformiĝis en frenezulejo, kie la plej danĝeraj frenezuloj estas la direktoroj mem. Tie cindriĝas sinagogoj k ŝlosiĝas sakristioj. Kaj ankoraŭ, post tio, ekzistas religiemaj personoj koketemaj kun la faŝismo je nomo de la socia ordo, tia ordo kiu bombardas katolikajn katedralojn k murdas arjajn infanojn en Hispanio, samtempe ol en Hitlerio ĝi masakras la idojn k idetojn de Izrael, profanante iliajn preĝejojn, detruante iliajn pacajn hejmojn, ŝtelante iliajn modestajn privatajn havaĵojn...

La lukto kontraŭ la faŝismo ne estas afero nur por antifaŝistoj! Tio estas urĝa bezono por ĉiuj homoj kun normala cerbo k sentema koro. Laŭ tia konvinko, la hispanoj kunpremas dentojn k persiste batalegas atendante la vekiĝon, el narkotika dormo, de ĉiuj honestaj popolanoj, kiuj erare fidis – ĝis la ekstrema rando de la nunjara tragika Novembro – je la radikaleco de Daladier, je la honoro de Chamberlain aŭ je la socialismo de Spaak, sen forgeso pri la judeco de du influaj politikaj milionuloj: Samuel Hoare, konservativa ministro de la Brita Imperio, k Leo Blum, aŭtoro de la Ne-Interveno.

En la kadro de Novembro, pompas la nomo de Madrido; jes! sed paralele ankaŭ ĉagrenegas la justeco, ĉar en Oriento falis Kantono k Hankeo; dum en Centra Eŭropo daŭras la festeno de politikaj vulturoj formanĝante pecojn el Ĉeĥoslovakio.

Brulas temploj, veas viktimoj, mizere forkuras amasoj sen patrio, rikanas satrapoj, komplotas perfiduloj, neŭtralas filistroj k... rapide ni tiras la kurtenon, en nia prezentado, ĉar subite ni ekmemoras, ke ankaŭ en Novembro, antaŭ dudek jaroj, oni deklaris solene, ke jam venis fino de ĉia militado...

Kolero ne donas inspiron al reĝisoroj!

Hispanio neniel suferas por veki kompaton, sed ja por neniam senti honton je sia konduto!

Sageto kun Malico

La hispanaj socialistoj jam preskaŭ atingas la kulminon de sia mirkapablo, observante la sintenon, pri la hispana afero, de kelkaj internaciaj socialistaj gvidantoj. En Belgio precipe aperas la plej stranga—por ne diri abomena!—konduto de kelkaj, tiel nomataj socialistoj, kiuj celas hipokrite favori la planojn de Mussolini en Hispanio. La tiea ĉefministro k ministro por Eksteraj Aferoj k-do (!?) Spaak sugestis unue, k rekte proponis poste, sendi belgan ambasadoron, tre diskrete maskita sub nomo de komerca agento, al la faŝista Hispanio. Feliĉe, en Belgio, ankoraŭ ekzistas veraj socialistoj, veraj amikoj de la popolo, kun Vandervelde ĉefronte, kiuj forŝiris la perfidan reton aŭ naŭzan intrigon k, defendante nin, ili defendis samtempe la honoron de ĉiuj, kiuj suferis k mortis, laŭlonge de la Historio, por la Socialismo.

Tute prave, kun dolora honto, povis aperi en la centra organo de la Hispana Socialista Laborista Partio, ĵus jubileinta sian kvindekjarecon, interesa amara artikolo, kies lastan paragrafon ni tradukas laŭlitere k publikigas ĉi-sube:

BURĜA LABORISMO

La homoj ne kongruas kun la nomoj. Multaj internaciaj gvidantoj estas nur brilaj figuroj, kiuj poluras la vanan retorikon de demagogiaj ŝablonoj, laŭ dekadenca stato de timoplenaj sendanĝeruloj. Ili ŝajnigas, ke ili helpas nin, sed ili timas la malkomponiĝon de la putra grundo sur kiu ili vegetas: Ili timas la forfalon de la kapitalista sistemo! Ili estas fidelaj aliancanoj k efikaj helpantoj de la burĝaj registaroj. Pli ol unu gvidanto subskribis jam, antaŭ unu jaro k duono, la atestilon pri nia morto. Alia regalis nin per la Ne-Interveno. Ili sin nomas socialistoj k tamen, vivante kiel grandaj burĝoj, ili havas ankaŭ burĝaj la konceptojn...

El «La Socialisto» de Madrido kun dato 27. Oktobro 1938.

KONSTERNO EN LA BUFEDO

La faŝistoj konservas la klasajn privilegiojn eĉ en la tranĉeoj mem. En unu el la sektoroj najbaraj al Pozoblanko, niaj soldatoj ĵus konkeris pozicion, ĉe kies plej sekura ŝirmejo estis instalita iu tre bone provizumita bufedo. La epizodo, krom agrabla surprizo por la ektrovintoj, prezentas kuriozajn detalojn pri la komforto... por kelkaj personoj, en certaj faŝistaj frontoj.

Tie deĵoris taĉmento da riĉaj sinjoridoj, kiuj abunde ricevis de siaj familianoj kukojn k nutraĵojn kun bareletoj da biero k boteloj da multekosta vino. Utiligante tiujn sendaĵojn, la burĝidoj aranĝis bufedon, por sia privata plezuro, dum la simplaj rekrutoj de la faŝista armeo, kun ĉiutaga salajro de 50 centimoj k malbona manĝo, devis kontentigi sin per kolera rigardado al la loga magazeno, enviante la bonan sorton de la popolarmeanoj, kiuj perlaboras ĉiutage, tute akurate, 10 pesetojn.

La riĉula rondo, por distri siajn horojn je enuo, en tiu kvieta —k pro tio mem elektita!—sektoro, praktikis sur taŭga sendanĝera tereno diversajn sportojn k gimnastikojn. Tiamaniere, la ĝenerala tragedio estis por ili kvazaŭ agrabla ferio. Ili neniam atakis, ĉar por tiaj riskoj ja naskiĝis k venis la maŭroj aŭ la italaj «volontuloj» kun la kohorto da hispanaj sklavoj. Tamen, tio ne estis baro por flugigi la fantazion, korespondante kun histeriaj faŝistaj fraŭlinoj, pri grandaj heroaĵoj, laŭ kiuj en la «ruĝaj» tranĉeoj ne restis, kiel specimeno, eĉ unu marksisto. (Laŭ la blufa propagando de faŝistoj, ĉiu, kiu ne ŝatas la despotismon estas marksisto!)

Dolĉa estis do la vivo, malgraŭ la milito, por tiu aristokrata societo, ĝis kiam la «mortintaj» marksistoj subite reviviĝis k atakis ŝtorme la sportemajn poziciojn de la sinjoridoj. De la malproksimaj rokoj, okupataj de la respublikanoj, venis muĝantaj obusoj, kiuj tro malĝentile rompis la normalajn harmoniojn de la originala restoracio. Post la artilerio, intervenis la infanterio, kies unuaj patroloj, post unu horo, hisis triumfe la trikoloran flagon sur la malamikaj parapetoj. Inter la «klientoj» de la bufedo regis konsterno; tute malsama sento ekfloris ĉe la koro de la simplaj malfeliĉaj «faŝistaj» soldatoj, kiuj devigataj antaŭe esti nur rigardantoj de alies komforto, sidis nun amike, en la malpermesita zono, kie ili trinkis diligente k manĝis avide, kune kun siaj «malliberigantoj», multon el la abunda provizo de frandaĵoj k likvoroj, kiujn «romantikaj» faŝistinoj liveris por la vantaj sinjoridoj, sen plej eta supozo, ke iliaj donacoj povus esti iam regalo por la stomako de «iliaj» soldatoj, kiuj, por ĝui tiun ŝancon, bezonis fali kaptitaj en manojn de la «diabloj» —k eĉ volonte batali apud ili— por detrui la ofendajn privilegiojn de la feŭdaj kastoj, pri kio estis pura spegulo tiu fama bufedo mem ĉe la fronto, kiun ĵus rekonkeris la Popola Armeo en iu sektoro tre najbara al Pozoblanko...

BUKEDO DA ADIAŬAJ SALUTOJ

AL NIAJ EKSTERLANDAJ VOLONTULOJ

En la emocia momento, kiam foriris la kuraĝaj eksterlandaj antifaŝistoj, konkurencis dorloti ilin ĉiuj organizoj, politikaj k sindikataj. En specialaj kunvenoj, la amaso aprobis per tondraj aplaŭdoj la salutojn de lertaj oratoroj parolantaj sur tribunoj ornamitaj per la floroj plej belaj de la valenciaj ĝardenoj. Ni prezentas ĉi-sube bukedon da elektitaj fragmentoj el la diversaj paroladoj k manifestoj, kiujn oni faris omaĝe al la karaj samideaj malsamnacianoj, tre oferemaj amikoj, kiuj jam ne plu estas inter ni.

Ne malmultaj imperioj malaperis en la Historio. Sed ni ne malaperos, ĉar kiam iu etika impulso estas motoro, kiu puŝas antaŭen homojn k popolojn, oni povas suferi malsukcesojn sed oni neniel povas esti finvenkata.

Tial vi ĉiuj, veraj amikoj de Hispanio, devas havi fidon je ni. La vivo de viaj 5.000 mortintoj estas semo, kiu multobligos fekunde fruktojn de fervoro k neestingebla entuziasmo. La karno malkomponiĝas sed la ideoj postvivas; la organismo mortas, sed la sankta flamo de ĉiu nobla idealo rebrilos en la eterneco, se brulas volo por ekzisti. Kaj tiu brava volo ja regas en la hispana popolo, kiu tra la zigzagoj de multaj generacioj sciis trovi sin mem, post letargio plena de inkuboj. Pro tio, vi povas foriri trankvilaj, ho bonaj amikoj, ĉar tute sperte ni scias jam, ke ni povas jam plenumi nian devon!

Fragmento el diskurso de ĉefministro doktoro Negrin.

Vi estas plej bonaj amikoj, kiuj ne naskiĝinte en Hispanio, nuligas vian fremdecon por gajni nian frateco n. Ĝentila estas do via eksterlandaneco, kiu malaperas tra komunaj alsopiroj pri alta libereco. Samaj deziroj, saltante trans landlimojn, konfirmas la universalecon de niaj idealoj por ĉiuj konsciaj homoj. Ĝuste nun oni povas konstati, ke super la ideo pri patrio ekzistas la ideo pri justeco. Germanoj staris ĉi tie contraŭ germanoj. Italoj kontraŭ italoj. Ili estis malamikoj, malgraŭ sia samnacieco, ĉar estis kontraŭa ilia koncepto pri justeco, k estis antagonismaj iliaj difinoj pri moralo...

El adiaŭa proklamo de la Socialista Partio.

Saluton, internaciaj kamaradoj! Ni adiaŭas vin kun ega malĝojo. Sciu, ke giganta aŭreolo akompanas vin: Ĝi estas nia kolektiva animo saturita de dolĉa k senmorta melankolio. Kvazaŭ antikvaj kavaliroj, vi venis amase, sindonemaj k fervoraj, por batali por nia afero, kiu ankaŭ estas via. Altan dankon ni gardas al vi, ĉar via gesto ne havas precedencon dum jarcentoj. Saluton, ho internaciaj kamaradoj. Sciu, ĉe via forveturo, ke tiu dekoracia Hispanio de toreadoroj k ciganinoj jam mortis, kiel mortos ankaŭ la malnobleco de Eŭropo, sur kies tombo blovos unu sola pasio: Via heroeco mirinda, antaŭ kio, tremas apoteoze la steloj k la dioj...

El adiaŭa oratora saluto de C. N. T.—F. A. I.

Por veni ĉi tien, k plenumi vian devon, homoj el diversaj progresemaj tendencoj, vi ne petis la permeson de burokratoj nek bezonis la pasporton de ŝtatestroj. Volonte vi venis k obeeme vi foriras; jen viaj plej altaj kvalitoj! La Popolfronton vi masonis ĉi tie per faktoj. Nun vi povas ankaŭ plenumi gravan taskon helpante fortigi la popolan unuecon tie, en viaj propraj landoj, kie tiom multe necesa estas ankoraŭ tiu laboro...

Paragrafo el saluto de la Komunista Partio.

La respublikanoj de Hispanio scias, ke multaj el vi aspiras al pli altaj politikaj ŝtupoj. Tial estas des pli dankinda via sindono ĉar vi, socialistoj, anarkistoj k komunistoj, ne havante la demokration kiel celon, defendis ĝin multe pli konkrete ol multaj pasivaj demokratoj. Ĝis revido, ĝis la venko, ĝis baldaŭ, karaj kamaradoj!

El manifesto de la Maldekstra Respublikana Partio.

ANKORAŬ RESUMETO PRI LA VOLONTULOJ

Nun, kiam jam foriris absolute ĉiuj niaj volontuloj, estas oportune montri kelkajn statistikojn pri ilia nacieco, kies unuaj vicoj, laŭ proporcio, estas jenaj:

Francoj.	29 °/₀
Poloj.	9 °/₀
Usonanoj.	8 °/₀
Italoj.	7 °/₀
Germanoj.	5 °/₀

La ceteraj nacioj estis reprezentataj per pli malgrandaj procentaĵoj. Oni venis el tre malproksimaj landoj: Ĉinio, Abisenio, Aŭstralio, Nova Zelando k Senegalio; blankuloj, nigruloj k flavuloj luktis k mortis frate unuiĝintaj. Tri fojojn oni devis reordigi la stabojn, ĉar tri sinsekvajn fojojn pereis ĉiuj iliaj konsistigantoj. Respondecaj membroj de laboristaj k demokrataj partioj surveslis la gloran kostumon de la Internaciaj Brigadoj. Pli ol 300 elstaraj regionaj gvidantoj militis, el kiuj 120 mortis defendante Madridon ĉe la Universitata Urbo. Venis 33 naciaj centraj gvidantoj, el kiuj ĵus forveturis nur 26, ĉar 7 mortis, ne ja kiel burokratoj.

Jen niaj kontoj, klaraj k sinceraj ili estas, kiel la pura celo de nia batalo. Kaj nun ni, la hispanaj respublikanoj solaj, jam sperte scias batali kontraŭ la regimentoj de la italaj aŭ germanaj invadintoj, dum triviale ankoraŭ marĉandas la abomena Komitato de la Ne-Interveno, pri la manko de pruvoj.

INTERNACIO DE NACIISTOJ

Konata estas la fervora favora sinteno, al nia liberiga lukto, de la dukino de Atholl (angla konservativa parlamentanino). Ŝia homana spirito, ekster ĉia politika pasio, pelas ŝin preni partion por la popolo. Sub titolo «Lumigiloj sur Hispanion» ŝi verkis libron, kiu tre klare malkovras novajn aspektojn pri la rekta interveno de Italio k Germanio en la tiel nomata «fratmilito» de Hispanio. El tiu libro, nia estimata k-do J. Lezan el Pouy (Francio) tradukas k sendas al ni la fragmenton, kiun oni povas ĉi-sube legi k studi.

«Jes! Ni estas tre devigataj konstati tiun antaŭneviditan fakton: Pli efike ol la laboristoj, la famaj naciistoj—malamikegoj de ĉia internaciismo!—sukcesis paradokse starigi veran internacian ligon: Fronton de ekspluatantoj kontraŭ ekspluatatoj!

Laŭ tiu celo, la 31. Marto 1934. Mussolini k marŝalo Balbo akceptis la viziton de tri ĉefaj hispanaj rojalistoj. Post zorga ekzameno de la afero, Mussolini solene deklaris:

1) Mi estas preta helpi ĉiamaniere la malamikojn de la Respubliko por restarigi la monarkion en Hispanio.

2) Por pruvi mian sincerecon, mi liveros tuj al vi 20.000 fusilojn, 20.000 manbombojn k 200 maŝinpafilojn, krom unu miliono k duono da pesetoj, kiel tuja kapitalo.

3) Tiu helpo estos nur komenco. Mi kompletos ĝin siatempe k laŭbezone.

Dum la sama epoko, generalo Sanjurjo—cetere framasono!—pligrimis tra Hitlerio. En Berlino li kontaktiĝis kun la hispana ataŝeo Martinez. Tiu vizito celis aĉeti aviadilojn. Du monatojn poste, oni retrovis en Berlino la saman generalon, akompanita de Goded, guberniestro de Balearaj insuloj. Tiuj ĉi faktoj estas plensignifaj! Sed oni devas ne forgesi, ke du tagojn antaŭ la ribelado—15. Julio—oni ordonis al 6 italaj aviadiloj ekforflugi al Cerdanjo k terenpreni en hispanan Marokon. Jam la 21. de sama monato, trupoj k municioj veturis aviadile el Maroko al Hispanio. Ok tagojn poste, germana aviadilo alteriĝis en Maroko. Secretaj agentoj estis senditaj al Romo k Berlino por helpon peti... Tiam, tiel frue jam, Hitler k Mussolini malkaŝe, cinike k abunde sendis militilojn k militistojn por dronigi en sangon tute senkulpan la hispanan demokration.»

MOZAIKO

● Rajmundo Franko, frato de la ĉefperfidulo, mortis en akcidento ĉe aviadilo. Li estis estro de la faŝista aera eskadro en Maljorko, de kiu flugas ĉiuj bombardaj aparatoj por semi la morton laŭlonge de la Mediteranea bordo. Ĉe la komenco de la Respubliko, li sin montris kiel revoluciulo, k poste li revenis al tio, kion ĉiam li ŝatis: la subpremon de la popolo! Per sama maniero jam mortis unue Sanjurjo, poste Mola k nun la dua Franko: se la kapitalismo estas ĉe de la flanko de la faŝistoj oni ne povas diri la samon pri la dia providenco...

● Nia armeo en fronto de Katalunio transpaŝis la rivereton Segre k endanĝerigis tre valorajn poziciojn faŝistajn, apud Fraga k Lerida. Ĉiuj penoj de la invadintoj, por regajni la perditan terenon, estis vanaj. En la frontoj proksimaj al Valencio, niaj soldatoj entreprenis ofensivon kiu asekuras la defendon de la bela Mediteranea urbo. En la rivero Ebro, nia armeo retiriĝis al siaj malnovaj bonaj pozicioj.

● En la provinco de Almerio, la rikolto de vinbero atingis la gravan kvanton de 40 milionoj da kilogramoj. El ili oni eksportos eksterlanden proksimume 15 milionojn. La rikolto de oranĝoj en la Valencia regiono ankau estas tre bona. Tiu rezulto montras la laboremon de la maljunaj kamparanoj, kiuj restintaj solaj en la vilaĝoj, malgraŭ la milito, neniel neglektas dorloti la teron, kiun ŝakale avidas la fremdaj invadintoj.

● Dum en la respublikana zono, la oficialaj ĉiutagaj informoj, pri la milito, reflektas ĉiam la veron: ĉu agrablan ĉu malagrablan; en la faŝista teritorio, spite al la blufo de *sinsekvaj k senhaltaj sukcesoj,* la mensogo estas ordinara oficiala normo en la informado. Kiam la *sukcesoj* haltas la trumpetoj mutas. Por pravigi tiun sintenon la faŝistaj radiostacioj dissendis antaŭnelonge jenan kuriozan averton: «La koncizeco de la oficialaj informoj malebligas la bonajn patriotojn koni la sukcesojn de nia armeo.»

Kia informado, kiaj patriotoj!...

● La kardinalo Segura ĵus estas kondamnita al ekzilo, el la faŝista zono, pro parolado kiun li faris en Seviljo kontraŭ la germana paganismo. Oni diras, ke li faris tiajn deklarojn pro timo ke okazos, al la hispana katolika Eklezio, la samaj malagrablaĵoj, kiuj okazas al ĝia religia frataro en la «nova» Aŭstrio.

● Okaze de la dua datreveno de la ekiro de la fama anarkista pioniro Durruti al la frontoj de Madrido, kie stare li mortis, la C. N. T. ricevis karesajn salutojn de ĉiuj organizoj, kiuj batalprete kunlaboras en la Popolfronto.

● Serafin Aliaga, elstara gvidanto de la hispana liberecana junularo, ĵus revenis el Ameriko, kie li faris grandan agitadon por nia afero, inter la popolaj amasoj. Lia voĉo de sincera anarkisto estis tie trafa atesto pri la lojala unueco reganta en la respublikana Hispanio, detruante kalumniojn k insidojn pri fantaziaj persekutoj.

● En Barcelono okazis impona plenkunsido de la tuta liberecana movado, kun entuziasma ĉeesto de la tri koncernaj branĉoj: C. N. T.—F. A. I. k Liberecanaj Junularoj. Partoprenis la debatojn multe da delegitoj, kiuj aprobis gravajn k trafajn rezoluciojn por doni efikon al la streĉa lukto kontraŭ la internacia faŝismo invadinta Hispanion. Oni ankaŭ plene aprobis la agadon de la ministro de Publika Instruado, reprezentanto de la C. N. T. en la registaro de la Respubliko.

● En iu fronto de Katalunio, terenprenis itala trimotora aviadilo, kiu koliziis kun fosto. La aparato estas tre moderna k kunportas dek maŝinpafilojn k ĝia prezo egalas al kvin milionoj da frankoj. Ĉiuj ĝiaj ses aviadistoj estas italaj... kun permeso de la Ne-Interveno, kiu scias nenion.

DANKON, MULTAN DANKON!

Ne vane resonis mia voko tra la vicoj de nia legantaro. Centoj k centoj da belaj poŝkartoj venas al miaj manoj el ĉiuj anguloj de la mondo, kien nia heroldo flugas. Mia oficejo estas nun, pro tio, pilgrima punkto por multaj personoj de la Hospitalo, kiuj antaŭnelonge estis mokemaj skeptikuloj pri Esperanto: tia opinio ŝanĝiĝis! Mirige por ili, nia movado estas nenia fantazio sed ĉarma praktika reto, pri kies ekzisto atestas la amaso de arta materialo, kiun ĉiutage la hospitala poŝtisto fordonas al mi. Miaj vortoj havas nun eskorton de tre logaj tentoj! La semo fruktiĝos, ĉar kelkaj soldatoj k vunditoj, kun ĝentila akompano de internaciaj flegistinoj, eklernas la lingvon eĉ «kverelante» jam kun la akuzativo...

La abunda ricevo de tiom da ĝojaj simpatiesprimoj estas por mi kvazaŭ ĝuado de piej dolĉa frandaĵo. Ĉiuj oferoj, kiujn mi k ceteraj k-doj faras por daŭrigi la aperon de nia komuna interligilo, ricevas valoregan rekompencon, per via tiel akurata atento al mia peto. Dankon do, multajn dankojn, karegaj geamikoj, kiuj disigitaj tra la mondo, pro via esperantisteco, pli rekte ol aliaj, liveras refreŝigajn fortojn al ni, hispanaj popolfrontanoj, en nia kolosa elĉerpiga batalo.

Kompreneble, respondi ĉiujn private estus afero neebla! Tamen, ĉiu speciala demando ricevos, unu post alia, rektan respondon, k ankaŭ en ĉi tiu numero, en aparta rubriko, mi aperigas la adresojn de tiuj, kiuj esprimis dezirojn korespondadi kun hispanoj. Kaj ĉiuj ceteraj, ne ricevante iel rektan kvitancon, estu pardonemaj k bonvolu diveni mian emocian saluton tra la varma prozo de anonimaj artikoloj. Ankoraŭfoje dankon, multajn dankojn de via kamarada ĉefredaktoro.

LUIS HERNANDEZ. – Oficinas Destacamento Sanidad, Hospital Militar.—Onteniente (Valencia) Hispanio.

ABONMANIERO

Nia gazeto ne havas fiksan abonprezon. Ĝi eldoniĝas nur per laŭvola individua monhelpo de sia legantaro. Tial, se la enhavo k celo de la revuo estas por vi aprobinda k plaĉa, pagu vian liberan abonon al iu ajn el niaj internaciaj agentejoj:

ĜENERALA INTERNACIA ADRESO
nur por mono
GUSTAVE FARENC
53, Rue Brise-Pain
Poŝtĉekkonto 13944 Orleans
ORLEANS (Loiret) FRANCIO

NEDERLANDA ADRESO
nur por mono de holandanoj
PETRO van der PLANK
Van Speijkstraat, 48-I
poŝtĝiro 245542
AMSTERDAM W. Nederlando

BELGIO
K-DO M. DELFORGE
33, Rue de Heigne
Postĝiro 199106
CHARLEROI

ANGLIO
K-DO O. MELTON
23 Fowler Str. Nechells
BIRMINGHAM 7

SVEDIO
ARBETAR ESPERANTISTEN
Barnhusgatan 8 ö. g. n. b.
Postĝiro n.° 53411
STOCKHOLM

REDAKCIA ADRESO POR ĈIO ALIA
POPOLA FRONTO — Mar, 25, Valencia (Hispanio)

POPOLFRONTA LETERUJO

J. Lezan.—Pouy.—Vian leteron kun verkaĵo ni ricevis k dankas, parton de la verkaĵo ni publikigas. Ankaŭ ni ricevis la leteron, pro kies transsendo ni ankaŭ dankas. Saluton!

P. Doubek.—Buenos Aires.—Kun plezuro ni agas laŭ viaj instrukcioj, k notas vian adresoŝanĝon. Estonte ni esperas, ke vi ricevos la gazeton. Elkoran dankon pro viaj klopodoj por nia afero!

P. Lage.—Parnu.—Volonte ni plenumas vian deziron, pri la ne ricevo de la gazeto; ni ne scias la kaŭzon, ĉar ni regule sendas ĝin al vi. Bonvolu fari esploron!

C. J. Primo.—Zaandam.—Jes, la senditaj libretoj estas por disdoni senpage.

A. Krautzberger. — Eelbogen. — Neniun ekzempleron ni sendas al via lando, k ne scias kiu estas la sendanto de tiuj, kiujn vi ricevas. Ni supozas, ke se la nekonata kutima sendanto legas ĉi tion, ne plu sendos la gazeton al vi, laŭ via deziro.

Marcelo Martínez.—Base n.° 6, Fronto.— Mono ricevita oportune. Dankon!

E. Aleksandro.—Blaine Lake.—Dankon por via letero k poemo, kiun ni publikigos.

B. Schouten.—Krimpen.—Ni dankas vian anoncitan monsendon k viajn vortojn, kun kiuj ni plene konsentas. Certe, ke ni povos liberigi nian landon de la faŝismo, sed tre bedaŭre ankoraŭ restas tagoj de luktego.

INFORMEJO

K-do P. Dubois, Aniche, Francio, petas informojn pri k-do Manuel Sala, kies lasta adreso estis 142 Brigada, 567 Batallon, Transmisiones, Base 8.ª C. C. n.° 11.

K-do J. Nuesink, Narcissenweg 77, Beverwijk, Nederlando petas sciigojn pri k-do W. P. J. Duijn, batalanto en Internacia Brigado k pri kiu depost Aprilo, kiam li estis vundita, nenion oni sciis. Lia lasta adreso estis Villa Pavlov, Benicasim.

K-do José Orpi Baldris sciigas al siaj korespondantoj sian novan frontan adreson: C. G. Sección 2.ª; 38 División, Base 3.ª, C. C. n.° 8.

John Fairchild (angla neesperantisto) Mankanta dum batalo ĉe Tortosa frue dum Aprilo, S. R. I. 160, 57-a Bataliono, maŝinpafilisto. La informo pri li estos dankemege ŝatata al ĉiuj ajn.

K-do Miguel Tarragó informas al siaj gekorespondantoj, ke pro sia konstanta translokiĝo, li starigis sian poŝtan adreson en la redakcio de ĉi tiu gazeto:
str. Mar 25, Valencia (Hispanio).

K-do Gaspar Vilar sciigas siajn gekorespondantojn pri la morto de lia sesjara fileto. Li penos oportune skribi al ĉiuj amikoj.

KLARIGA AVIZETO

Denove, ni estas devigataj forpreni paĝojn al la gazeto. Nia provizo de papero elĉerpiĝas, k tio postulas rigoran administradon. Tial ni aperigas nur kvar paĝojn, ĝis kiam niaj aktivaj demarŝoj, por akiri ĉiel ajn la necesan kvanton de papero, estu sukcesaj. Tiucele ni penos treege. Refoje, la elpruvita pacienco de niaj amikoj komprenos la pravon de nia decido, kiu garantias daŭran aperon, pli malpli amplekse sed ĉiam senlace de nia kara POPOLA FRONTO.

KORESPONDADO

Simpla trilinia anonceto 4 f. fr.

HISPANIO.—Al ĉiuj, kiuj sendos al mi aviadilajn k novajn PM, uzitajn aŭ neuzitajn, laŭ ajna kvanto, mi sendos interŝanĝe kovertojn kun surgluitaj jubileaj PM samvalore, ne sendonte ilin en la koverto pro la nuna registara malpermeso eksporti PM. Adreso: Manuel Carreño, calle de José M.ª Orense, Barrio de la Amistad, 72, Valencia. Absoluta seriozeco.
Respondo tuja k rekomendita.

HISPANIO.—K-do Francisco Roglá, strato Salamanca 18, Valencia, dez. kor. kun tutmondaj gek-doj. Nepre li respondos.

SPECIALA KORESPONDADO

NUR POR HISPANOJ

NEDERLANDO

K-do J. Gelderman, Louise de Colignystraat I. Amsterdam.
K-do H. Ouint, Pootstraat 15. Rotterdam.
K-do G. J. de Vos, Emmastraat 34. Zeist.
K-do E. J. Ommeren, Cornelisstraat I. Haarlem.
K-do C. J. Prins, r/a Jonge Arnoldusstr. 39. Zaandam.

BRITIO

K-dino Katlino Turner, 60 Dundee Str,
K-dino Ellen Barr, Brown 91, Dundee Str. Ambaŭ en Edinburgh.
K-do Robert Jameson, 7 Mitckell Place. Musselbu.
K-dino E. L. Osmond, 95 Powlers Walk. London W. S.

SVEDIO

K-do Gustaf Nilsson, Slendgat. II Malmo.
K-do Elis Lövgren, Kungsgatan 12. Avesta.

FRANCIO

Laborista Esperantista Grupo, Rue Wilson 67, Somain (Nord).
K-do Francis Gué, Les Haies-Dammarie sur Loing (Loiret).

Presejo de J. Olmos, Alicante, 33; Valencia.

NIA MUNICIO

Valencia Esperantistaro.	24	ptoj.
L. H.—Onteniente.	65	»
C. G.—Onteniente.	10	»
J. S.—Fronto.	5	»
B. L.—Almodóvar.	3	»
R. P.—Torrelló.	10	»
J. A.—Barcelono.	10	»
V. A.— Fronto	25	»
J. S.— »	25	»
F. G.— »	20	»
J. F.— »	25	»
F. P.— »	20	»
R. R.— »	10	»
R. G.— »	20	»
L. C.— »	20	»
C. Ch.— »	20	»
H. T.— »	20	»
F. A. R.— »	5	»
F. Ll. B.— »	5	»
M. S. P.— »	5	»
S. E. T.— »	5	»
G. Laturo.— »	50	»
J. B.—Cartagena.	5	»
L. C.—Baza.	10	»
J. G.—Baza.	10	»
R. A.—Almadén.	15	»
R. M.—Villanueva de la Jara.	5	»
F. M.—Fronto.	25	»
M. M.—Bareelono.	10	»
D. D.—Barcelono.	25	»
F. M.—Barcelono.	15	»
M. T.—Bazo 8.ª	25	»
F. G.—Bazo 3.ª	25	»
M. D.—Bazo 3.ª	5	»
S. M. G.—Bazo Turia.	10	»
B. L.—Villanueva de la Jara.	10	»
A. P. R.— Bazo Turia.	5	»
Ch. P. C.— » »	3	»
U. C.— Fronto.	15	»
J. E. C.— »	15	»
J. A. C.—Bazo Turia.	15	»
F. U. F. Bazo 1.ª	50	»
J. C.—Madrid.	5	»
B. S.—Callosa de Segura.	5	»
J. M.— » »	10	»
J. M. B.— » »	20	»
J. T.—Valencio (haveno).	25	»
J. M. R.—Ciudad Real.	100	»
G. J. v. W.—Oedenrode N. B.	0'50	gd.
K. K.—Leeuwarden.	1	»
D. M.—Amsterdam W.	0'20	»
K. S.—Wormer.	0'50	»
G. J. W.—den Haag.	2'50	»
J. P.—Breezand.	10	»
B. S.—Krimpen a/d.	20	fr. bl.
D. H.—Halluin.	10	ffr.
H. Y.—Marseille.	50	»
V. M.—Detroit.	110'45	»
A. A.—Syssleback. Svedio.	5'25	»
Y.—Uto Kumamoto.	8'75	»
H. J.—Montdevergues.	120	»
E. B.—Paris 17 e.	50	»
G. E. O.—Orleans.	10	»
F. G.—Dammarie sur L.	5	»
V. R.—Marseille.	20	»
W. Y.— Welington. N. B.	2	ŝil.
J. H. T.— » »	2	»
G. B.— » »	2	»
D. K.— » »	2	»
A. V.— » »	2	»
P. O.—Paisley.	3	»
B. E.—Cardiff.	1	»
K-do B.—Manchester 16.	1	»
W. B. M.—Cowdenbeath.	2/6	»
D. s.—Paisley.	2/6	»
P. W. W.—Bishop. Aukland.	3/6	»
L. E.—Merthyr. Tydfil.	2	»
J. B.—London S. W. 17.	1	»
J. R. P.—Renfrew.	2/6	»
E. L. J.—London.	3	»
W. V.—York.	1	»
M. F.—London N. 19.	5	»
K-dino R.—Letchworth.	5	»

DANAJ KAJ NORVEGAJ AMIKOJ, ATENTU!

Bonvolu sendi viajn donacojn al

D. L. E. A. DANA LABORISTA ESPERANTO ASOCIO

KASSERIEREN, AABIHOJ Poŝtkonto: 19906